

Галина САЄНКО,
вчителька КЗ "Партизанська СЗШ"
Дніпропетровського р-ну Дніпропетровської обл.

Робота над словниковими словами у 3 класі

Мовленнєва діяльність дітей буде успішною, якщо вчитель створить на уроці умови для особистісного розвитку кожного учня передусім через збагачення його емоційного досвіду під час усного і писемного спілкування та формування освітніх компетенцій. Для цього педагог має забезпечити:

- оволодіння мовним матеріалом з метою використання його в усному і писемному мовленні;
- опанування стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання навчальних завдань і життєвих проблем;
- виховання ставлення до мови не лише як засобу спілкування, а й поваги до народу, носія цієї мови.

Слово має величезне значення в житті дитини. Саме через нього учні пізнають закони мови, ознайомлюються з її скарбами, образністю, виразністю. Основним джерелом збагачення словникового запасу учнів є тексти підручників, художні твори тощо. В кожному класі початкової школи програма передбачає вивчення слів, правопис і вивому яких треба запам'ятати.

Організація роботи над словниковим запасом учнів має бути систематичною, добре організованою, зв'язаною з усіма розділами програми. Її змістом є пояснення нових, незрозумілих для школяра слів, аналіз і уточнення значень уже відомих, демонстрування стилістичних можливостей слова. Вона має навчально-виховне значення для формування особистості учня, його світогляду, для розвитку в дітей навичок, необхідних для майбутньої практичної діяльності.

Вашій увазі пропоную власні нароби: віршики до словникових слів для словниково-орфографічної роботи на уроці та в позаурочний час.

Необхідно шістнадцять слів запам'ятати,
Де в ненаголошеному складі треба **и** писати.
У ланцюжки слова з'єднаємо
І легко їх запам'ятаємо:
**Абрикос, вогнище, директор, дециметр,
Минулий, тривога, хвилина, сантиметр,
Пиріг, електрика, горизонт, гриміти,
Кишеня, коридор, криниця, кипіти.
Дециметр, сантиметр** –

Ці слова запам'ятай!
Два останні приголосні звуки
Звуком голосним не розривай.
А у слові **дециметр** є склад **де** –
Май це на увазі!

Вогнище від слова – "вогонь" –
Чуєш у середині – **ого** –,
Букву **г** пиши у слові,
Не помилишся ніколи.
Ш від **ш** відрізняй,
Хвостик знизу додавай.

Для слова **хвилина**
Є правило єдине.
Перший звук [х] у слові – глухий,
Другий звук [Ѳ] у слові – дзвінкий.
Ти їх добре пам'ятай –
Буквосполучення **хѲ** у слові вживай.

Слово починається на букву "а"
І вона ж – остання в слові.
І більше у слові **адреса**
Ні одна не повторюється
Ні на письмі, ні у вимові.

У слові **радіо** п'ять літер усього.
Як бабуся "радіво" говорить – не зважай,
Букву "в" перед "о" не вставляй.

Є слова, в яких писати треба
У ненаголошеному складі букву **е**.
Їх чотирнадцять, це потрібно знати
І на зубок запам'ятати:

**Верблюд, депутат, апельсин,
Апетит, бетон, пшениця, бензин,
Колектив, секунда, черемха,
Метал, фермер, очерет, черешня.**

Президент у президії в центрі сидить,
У центрі слова президент – "и" – звучить.
Перший склад – "пре" – бо це перша людина держави,
І в алфавіті **е** перед **и** стоїть.

Велосипед – слово складне,
Але хай це не лякає тебе.
Перша і остання буква – звук дзвінкий,
Друга і передостання – буква **е**.
У слові є чотири склади,
У другому – буква **о**, у третьому – **и**.

У слові **фермер** буква **ф** взялась за боки,
У цьому слові вона перша, тож і надуває щоки.
Ще зустріти її де?

Там, де каток **асфальт** кладе.
Букву **в** поважай. У словах:
колектив, автомобіль, космонавт
Ти її завжди вживай.
Хоч і чути тут [ф], ти на це не зважай.

Агроном – професія людини,
Що вирощує зернину до зернини.
Значення слова треба зрозуміти,
Щоб помилок на письмі не допустити.

Керівник банку – **банкiр**,
Це людина, що там працює.
Шість літер, два склади, корінь – **банк**,
Більших пояснень це слово не потребує.

Спасибі – слово ввічливих людей,
Всі букви пиши разом, не окремо.

Якщо, дитино, знаєш оце слово,
То рік минув навчальний не даремно.
Слово **вокзал** – словникове слово,
Правопис його різниться від вимови.
Тут три дзвінки приголосні звуки і один глухий.
Букву "к" у слові цьому ти пиши завжди.

Слово **акваріум** та **бібліотека** –
Багатоскладові та складні у вимові.
Чітко їх по складах вимовляй,
Помилку на письмі не допускай.

В односкладовому слові **грим** –
Чітко чути корінь **грим**.
Корінь – **грим** – у слові **гриміти**,
Це цікаво дослідити.

Слово **кукурудза** має чотири склади,
Склад четвертий треба запам'ятати.
Сполучення [дз] – звук один – це знай,
Але букву "д" на письмі не пропускай.

М'який знак із літерою "л" зустрівся
І до неї в цих словах причепився.
Слова: **автомобіль**, **апельсин** і **асфальт**
Завжди правильно пиши і вимовляй.

Комп'ютер – сучасне слово,
Цей предмет – усім знайомий.
Твердість "п" апостроф позначає,
Після нього буква "ю" два звука має.
В слові три склади, останній – "тер",
Ти це слово пам'ятай тепер.

Є цікава буква "й"
Із шапкою на голові.
Українську мову добре знай,
У слові **айстра** її вживай.
Ще є слова **комбайн** і **комбайнер**,
Їх теж запам'ятай тепер.

Коли не знаєш, дзвінкий чи глухий
У кінці слова писати,
Спробуй звук голосний уявно додати.
Зміни один предмет, щоб стало їх багато.
І чітко чутимеш, що писати:
Верблюди – букву "д" – **верблюди**,
депутати – букву "т" – **депутати**.

Системна робота над словниковими словами сприя-
тиме кращому їх запам'ятовуванню та збагаченню
мовного запасу учнів.